

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4
1.5.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)	4
1.5.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)	5
บทที่ 2 อุทยานแห่งชาติศรีลานนา	8
2.1 สภาพโดยทั่วไป	8
2.2 ประวัติความเป็นมา	9
2.3 สถานที่ตั้งและอาณาเขต	10
2.4 ลักษณะภูมิประเทศ	12
2.5 ลักษณะภูมิอากาศ	12
2.6 ทรัพยากรในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	12
2.6.1 ทรัพยากรพืช	13
2.6.2 ทรัพยากรสัตว์ป่า	14
2.6.3 ทรัพยากรน้ำ	16
2.6.4 ทรัพยากรแหล่งศึกษาธรรมชาติ	29
บทที่ 3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
3.1 การจัดการต้นน้ำ	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม	34
บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย	44
4.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	44
4.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม	44
4.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม	50
4.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมโดยใช้วิธีการตลาด (Market valuation method)	53
4.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมโดยใช้วิธี Contingent valuation method (CVM)	55
4.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)	61
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)	63
4.2.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis)	63
บทที่ 5 ผลการศึกษา	69
5.1 สภาพเศรษฐกิจสังคม	69
5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
5.1.2 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
5.1.3 ภาวะหนี้สินในครัวเรือน	71
5.1.4 ภาวะเงินออมในครัวเรือน	73
5.1.5 ทรัพย์สินในครัวเรือน	74
5.1.6 การถือครองที่ดิน	74
5.2 รายได้และรายจ่ายในครัวเรือน	77
5.2.1 รายได้ในครัวเรือน	77
5.2.2 รายจ่ายในครัวเรือน	78
5.2.3 รายได้สุทธิในครัวเรือน	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3 การได้รับน้ำเพื่อการเกษตร	79
5.3.1 ความเพียงพอของการได้รับน้ำเพื่อการเกษตร	79
5.3.2 ความพอใจต่อการจัดสรรน้ำ/ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร	80
5.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำเพื่อการเกษตร	80
5.3.4 ปัญหาการใช้น้ำที่ผ่านมา	81
5.4 ความรู้ความเข้าใจที่มีต่ออุทยานแห่งชาติศรีลานนา	82
5.4.1 การรู้จักอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	82
5.4.2 การเคยเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	82
5.4.3 การรับรู้แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร	84
5.4.4 ความคิดเห็นที่มีต่ออุทยานแห่งชาติศรีลานนา	86
5.5 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร โดยวิธีการหามูลค่าทางการตลาด	88
5.5.1 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรภายในพื้นที่เขตอุทยานฯ	88
5.5.2 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรภายในพื้นที่ท้ายเขื่อนแม่จัดฯ	91
5.5.3 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรภายในพื้นที่โครงการฯ แม่แฝก – แม่จัด	93
5.5.4 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรภายในพื้นที่โครงการฯ แม่ปิงเก่า	95
5.5.5 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรภายในพื้นที่ฝายราษฎร์	97
5.5.6 สรุปผลการประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำโดยวิธีทางการตลาด	99
5.6 การประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร โดยใช้วิธี CVM เพื่อหามูลค่า ความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	100
5.7 การเปรียบเทียบมูลค่าของทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร โดยวิธีทางการ ตลาดและวิธี CVM เพื่อหามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	105
5.8 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย	107
5.8.1 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย โดยใช้การวิเคราะห์ ด้วยแบบจำลอง Logit	107

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.8.1 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยใช้การวิเคราะห์ ด้วยแบบจำลองถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)	110
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	118
6.1 สรุป	118
6.1.1 สภาพเศรษฐกิจสังคม	118
6.1.2 การประเมินมูลค่าจากการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรของ อุทยานแห่งชาติศรีลานนา	119
6.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	121
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	122
6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป	123
6.4 ข้อจำกัดในการศึกษา	124
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	130
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	131
ภาคผนวก ข จำนวนเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	139
ภาคผนวก ค ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพืช	140
ภาคผนวก ง ปริมาณน้ำที่ได้รับจากลำน้ำแม่จืดเพื่อการเกษตร	159
ประวัติผู้เขียน	162

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 แสดงสถิติการจับกุมผู้บุกรุกในพื้นที่อุทยานแห่งชาติศรีลานนาและพื้นที่อนุรักษ์ ที่ถูกทำลายจากสาเหตุไฟป่า การบุกรุกแผ้วถาง ป่าเสื่อมโทรม	3
1.2 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	6
2.1 ประเภทพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่	9
2.2 ประเภทของสังคมพืชในอุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่	13
2.3 ทรัพยากรสัตว์ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่	14
2.4 รายละเอียดของคลองส่งน้ำและพื้นที่ชลประทานงานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1,2	22
2.5 รายละเอียดของคลองส่งน้ำและพื้นที่ชลประทานงานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3	23
2.6 รายละเอียดของคลองส่งน้ำและพื้นที่ชลประทาน โครงการชลชั้นร์พินิจ	27
2.7 พื้นที่ชลประทานโครงการฝายพญาอุต	28
2.8 สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนาปีงบประมาณ 2535 – 2544	32
4.1 คุณค่าของทรัพยากรในพื้นที่อุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่	49
5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
5.2 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
5.3 ภาวะหนี้สินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	73
5.4 ภาวะเงินออมในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	73
5.5 ทรัพย์สินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	75
5.6 จำนวนแปลง ขนาดแปลง และค่าเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตรของครัวเรือน	77
5.7 รายได้ และรายจ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม	78
5.8 รายได้สุทธิในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม	79
5.9 ความเพียงพอในการรับน้ำเพื่อการเกษตร	79
5.10 ความพอใจต่อการจัดสรรน้ำ/ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร	80
5.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำเพื่อการเกษตร	81
5.12 ปัญหาการใช้น้ำเพื่อการเกษตร	82
5.13 การรู้จักอุทยานแห่งชาติศรีลานนาและความเต็มใจที่จะจ่าย	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.14 การเคยเข้าไปอุทยานแห่งชาติศรีลานนาและความเต็มใจที่จะจ่าย	84
5.15 การรับรู้แหล่งต้นกำเนิดของน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรที่มาจากอุทยานฯ และความเต็มใจที่จะจ่าย	85
5.16 ความคิดเห็นที่มีต่ออุทยานฯ ในด้านเป็นแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	87
5.17 ผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานฯ	89
5.18 ผลตอบแทนรวมจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานฯ	90
5.19 ผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ท้ายเขื่อนแม่งัดฯ	92
5.20 ผลตอบแทนรวมจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ท้ายเขื่อนแม่งัดฯ	93
5.21 ผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการฯ แม่แฝก – แม่จัด	94
5.22 ผลตอบแทนรวมจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการฯ แม่แฝก – แม่จัด	95
5.23 ผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการฯ แม่ปิงเก่า	96
5.24 ผลตอบแทนรวมจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการฯ แม่ปิงเก่า	97
5.25 ผลตอบแทนสุทธิจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ฝายราษฎร์	98
5.26 ผลตอบแทนรวมจากการปลูกพืชของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ฝายราษฎร์	99
5.27 สรุปผลตอบแทนที่คิดให้กับทรัพยากรน้ำ	100
5.28 ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม	101
5.29 มูลค่าความเต็มใจที่จ่ายเพื่ออนุรักษ์แหล่งต้นน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	102
5.30 เหตุผลที่เกษตรกรเต็มใจที่จะจ่ายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	103
5.31 เหตุผลที่เกษตรกรไม่เต็มใจที่จะจ่ายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	104
5.32 การเปรียบเทียบมูลค่าของทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร โดยวิธีทางการตลาดและวิธี CVM เพื่อหามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP)	105
5.33 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบจำลอง Logit	108
5.34 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติต่างๆ ของแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดของแบบจำลองที่ 1	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.35 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติต่างๆ ของแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุด ของแบบจำลองที่ 2	112
5.36 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติต่างๆ ของแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุด ของแบบจำลองที่ 3	113
5.37 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติต่างๆ ของแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุด ของแบบจำลองที่ 4	114
5.38 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติต่างๆ ของแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุด ของแบบจำลองที่ 5	115

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
2.1	แผนที่แสดงขอบเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา	11
2.2	ขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทานในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน	17
2.3	สภาพน้ำในกลุ่มน้ำปิงตอนบน	18
2.4	แผนที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่แฝก — แม่จัด	21
2.5	แผนที่โครงการชลประทานลำพูน	26
4.1	อุปสงค์ของสิ่งแวดล้อม	45
4.2	ประเภทของมูลค่าสิ่งแวดล้อม	47